

SLOVO ÚVODEM

Vážení čtenáři a čtenářky,

po roční odmlce vám přinášíme nové dvojčíslo časopisu ProInflow a s ním celkem osm nových článků, které všechny úspěšně prošly recenzním řízením. V mezidobí se náš časopis přesunul do platformy Open journal system (OJS), kterou pro všechny fakultní časopisy spravuje Masarykova univerzita. Co vše se přesunem změnilo? Pro naše čtenáře se nezměnilo nic zásadního, články jsou stále volně dostupné, vyhledatelné na internetu a můžete je číst dle vlastního uvážení. Navíc jsou články uloženy a zpřístupněny v Digitální knihovna FF MU, kde jsou také archivovány a kurátorsky spravovány. Pokud dojde k dodatečné úpravě některého z článků, tato změna bude v digitální knihovně dohledatelná a identifikovatelná, včetně varianty článku, bez dopadu na jedinečný digitální identifikátor. Větší změnou je přechod pro samotné autory a recenzenty. Ti se musejí do systému zaregistrovat, aby článek mohli předat redakci, respektive obdržet recenzní kopii. Tato změna umožní zefektivnit práci redakce, ale také snadněji sledovat stav hodnocení a zpracování článku autorům článku.

Jelikož články jsou redakci k publikování nabízeny nerovnoměrně v čase a časy zveřejnění časopisu mohou představovat bariéru pro vědce, kteří potřebují včas vydat články vznikající v rámci grantů, rozhodli jsme se ke změně publikační strategie a umožnit režim „publication first“. Článek předaný redakci k posouzení, je v co nejkratším čase předán recenzentům a pokud bezproblémově projde celým recenzním řízením, je ve formě preprintu zveřejněn na stránce časopisu. Takto zveřejněný preprint je otevřený komentářům čtenářů a autor má možnost komentáře reflektovat a zapracovat do výsledného článku. Zveřejněný článek je pak oficiálně publikován v nejbližším, oficiálně vydaném čísle. Přitom stále platí, že jedno číslo časopisu tvoří maximálně pět článků. Článek doporučený dvěma nezávislými recenzenty k publikování je bez dalšího zveřejnění, s mírnými výhradami recenzenta se autor vyrovná doporučenou úpravou článku, přijetí či odmítnutí návrhů autor dokumentuje v samostatném dokumentu, který předává redakci prostřednictvím OJS. V případě požadavku recenzenta k výraznějšímu přepracování příspěvku je upravený článek se záznamem změn opět předložen recenzentovi ke shlednutí s požadavkem na vyjádření ke změně statusu článku, v tomto případě již další recenze nevzniká. Pokud se celý proces recenze protáhne a autor nestihne článek přepracovat před datem vydání časopisu, článek je po přepracování a schválení recenzentem automaticky zařazen dle strategie „publication first“, tedy veřejně zpřístupněn a oficiálně publikován v dalším termínu vydání časopisu. V případě odmítnutí článku jedním z recenzentů žádáme o recenzi třetího recenzenta, jehož hodnocení je pro publikování článku rozhodující. Jelikož poslední články často identifikují instituci a potenciálně tedy i autory této studie, budeme po samotných autorech vyžadovat, aby důsledněji anonymizovali své články a tuto

anonymizaci stvrdili při podání článku k recenznímu řízení. V následujících měsících se zaměříme na další úpravy časopisu, primárně na znovuustavení vědecké rady časopisu a její aktivní zapojení do recenzního řízení.

Po představení posledních změn, kterými časopis ProInflow v posledních měsících prošel, mi dovoluje zaměřit pozornost na obsah, který letošní dvojčíslo přináší. Celkem vás čekají dvě výzkumné studie, čtyři odborné články, dva články koncepční a jedna přehledová studie.

Obsah časopisu otevírá výzkumná studie trojice autorů z Národní knihovny ČR – Marie Haškovcové, Luboše Svobody a Markéty Hrdličkové, kteří vás v článku „Používáte Webarchiv?“ seznámí s informačními potřebami uživatelů českého webového archivu. V následujícím výzkumu Martina Krčála a Ivy Zadražilové z Moravské zemské knihovny s názvem „Role obecní knihovny v období po přírodní katastrofě na jižní Moravě“ se čtenáři dozví, jak knihovna pomáhá lokální komunitě při návratu k normálnímu životu po živé katastrofě.

Následují čtyři odborné články představující nový vývoj v oblasti služeb a technických řešení problémů spojených se zprostředkovanými dokumenty. V prvním z odborných článků „Využití vybraných indikátorů Scimago Journal & Country Rank k vyhodnocení publikační aktivity České republiky v kontextu dalších zemí v databázi Scopus“ informuje Věra Kroftová ze Zemědělského výzkumného ústavu o dvou modulech portálu Scimagojr a prezentuje jejich možnosti na příkladu měření publikačních přírůstků různých zemí. Navazuje článek „Mapseries a katalogizace listů mapových děl“, v němž Miloš Páček z Moravské zemské knihovny představuje vylepšení nástroje Mapseries a popisuje efektivní postup práce při tvorbě bibliografických záznamů starých map. Katalogizačnímu procesu se věnuje i následující odborný článek „Možnosti určování vnoření standardních gramofonových desek s pomocí diskografických zdrojů.“ Michal Studničný z Národního muzea v něm tematizuje problematiku datace historických nahrávek z gramofonových desek. Poslední odborný článek „Výběr video formátů v paměťových institucích“ zpracoval Vojtěch Kopský z Národní knihovny ČR. Přináší v něm přehled vhodných formátů pro archivaci videa a také postupů při rozhodování o jeho vhodné volbě v paměťových institucích.

Následují dva koncepční články. Iva a Michal Horovi zúročují svoji spolupráci s Národním muzeem článkem „K otázce kritérií výběru zvukových nahrávek k digitalizaci.“ V článku se zabývají kritérii vhodnými pro výběr zvukových nahrávek vhodných k digitalizaci a podobně jako Vojtěch Kopský nabízí paměťovým institucím postup, tentokrát pro plánování digitalizace zvukových sbírek. Druhý koncepční článek z pera Mirky Pastierové z Komenského univerzity je napsán v anglickém jazyce. V článku „Ethical concerns of search technology: search engine bias“ se autorka věnuje etickým problémům vyhledávacích algoritmů a jejich možným řešením.

Celé dvojčíslo ukončí článek „Filmový zvuk v materiálových manifestacích“ Jonáše Kucharského z Národního filmového ústavu. Jedná se o přehledovou studii popisující proces výroby zvuku

historického filmu na základě analýzy stop zanechaných různými filmařskými rolemi otevírající východiska materiálového zkoumání filmového zvuku.

Michal Lorenz, šéfredaktor ProInflow